

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Комунального закладу освіти
«Спеціалізована школа №67
еколого-економічного профілю»
Дніпровської міської ради

від 11.10.2021 №98/1

ЗАЯВКА

**Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради
на проведення дослідно-експериментальної роботи
за темою «Створення регіональної моделі інноваційної профорієнтації на
засадах соціального партнерства (Школа-економіка)»
на 2021 – 2024 р.р.**

Актуальність дослідження. Система освіти та професійна підготовка фахівців для ринку праці в усьому світі все частіше стикається з такими проблемами, як глобалізація, нові технології, що швидко розвиваються, демографічні зміни і погіршення стану навколишнього середовища. Це все має великий вплив на життя людей і суспільства в цілому. Сьогодні технології змінили спосіб навчання і роботи людей. У цифровому світі деякі професії застарівають, в той час як з'являються нові професії, а також альтернативні або нетипові форми зайнятості. Модернізація системи освіти і впровадження інноваційних моделей навчання є необхідною передумовою успішного економічного розвитку України та її регіонів. У даних умовах виникає необхідність у створенні та запровадженні інноваційних моделей профорієнтації на основі соціального партнерства, неперервності навчання та практикоорієнтованих моделей навчання, що дозволить підготувати молодих людей до майбутнього ринку праці та зробити правильний вибір майбутньої професії.

В сучасній Україні перешкодою для успішного розвитку професійної орієнтації є те, що вона, як правило, розрахована на деякого середнього учня; відсутній індивідуальний, диференційований підхід до особистості школяра. Профорієнтаційна робота має переважно декларативний характер, не надаючи можливості кожному спробувати себе в різних видах практичної діяльності. Переважають пасивні форми роботи.

Складність і комплексність проблеми профорієнтації обтяжується відсутністю сучасних знань у викладачів і батьків про стан структури економіки, попит на ринку праці і навіть існуючі професії та робочі місця. З іншого боку – відсутня зацікавленість і недостатня участь роботодавців у функціонуванні системи освіти, а також у формуванні уявлень про економіку регіону. Молодь, яка закінчує навчальні заклади переважно має теоретичні знання, тоді як практичний досвід і можливості застосовувати свої знання на

практиці, відсутні. Лише незначна кількість підприємств пропонують виробничі екскурсії, а ще менша кількість - проводить зустрічі з фахівцями та впроваджує освітні тренувальні програмами.

Таким чином, адекватна система підготовки молоді до самореалізації на ринку праці, формування знань і навичок відповідно до вимог економіки, вимагають розширення соціального діалогу. Соціальне партнерство на основі взаємодії між закладами освіти та підприємствами / компаніями Дніпропетровської області дозволить створити в регіоні умови для діалогу між бізнесом та системою освіти, створити та запровадити інноваційні моделі профорієнтації що відповідають сучасним викликам на ринку праці.

Дослідження попередніх років демонструють необхідність інформування батьків та учнівської молоді про стан ринку праці, затребувані робочі місця та сучасні професії.

Актуальність досліджуваної проблеми зумовлена необхідністю розв'язання суперечностей між існуючими підходами до профорієнтаційної роботи та реальною потребою економіки у подоланні дефіциту кадрів через розвиток соціального діалогу між системою освіти та підприємствами/компаніями/установами регіону.

Розроблення механізмів створення регіональної моделі інноваційної профорієнтації на засадах соціального партнерства є також віддзеркаленням векторів державної політики.

Указ Президента України №837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» вказує на потребу «впровадження та проведення профорієнтаційних тренінгів з окремих професій для учнів 8-11 класів» (п.6).

Стратегічний план дій Міністерства освіти України до 2024 року передбачає реалізацію наступних заходів: розробку методичних рекомендацій з проведення профорієнтаційної роботи у школі, розробку та впровадження онлайн курсів з вибору професії, залучення громадських організацій, бізнес-асоціацій та інших партнерів до розробки політики профорієнтаційної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах, підвищення кваліфікації педагогів, які будуть здійснювати профорієнтаційну роботу.

У Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) кар'єрний супровід молоді визначено ключовим напрямком.

Необхідність подолання вказаних проблем та суперечностей зумовила вибір теми дослідження: «Створення регіональної моделі інноваційної профорієнтації на засадах соціального партнерства (Школа-економіка)».

Мета дослідження полягає у створенні регіональної моделі інноваційної профорієнтації на засадах соціального партнерства.

Об'єкт дослідження – регіональна модель інноваційної профорієнтації в закладах освіти.

Предмет дослідження – механізм створення регіональної моделі інноваційної профорієнтації на засадах соціального партнерства.

Гіпотеза дослідження полягає у припущенні, що розширення соціального партнерства між системою освіти та підприємствами Дніпропетровської області можливе за умов:

створення регіональної мережі закладів загальної середньої освіти та підприємств області «Школа - Економіка» з подальшим розширенням;

розроблення адекватної системи професійної орієнтації та кар'єрного супроводу молоді у закладах загальної середньої освіти різних рівнів;

забезпечення науково-методичної підтримки педагогічних працівників області, які займаються профорієнтацією та кар'єрним консультуванням;

розробки та впровадження програм кар'єрного супроводу молоді у загальноосвітніх закладах загальної середньої освіти на підприємствах Дніпропетровської області;

створення дорожніх карт, інформаційних продуктів, навчально-методичних матеріалів про професії та робочі місця в Дніпропетровській області;

спрямованості змісту освіти на економічні, соціальні і культурні потреби регіону.

Досягнення мети дослідження передбачає виконання наступних завдань:

1. створити мережу шкіл-учасників проекту;
2. створити мережу підприємств-учасників проекту;
3. розробити критерії ефективності механізмів розширення соціального діалогу Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради та підприємств Дніпропетровської області;
4. запропонувати програму профорієнтації та кар'єрного супроводу молоді в Дніпропетровській області;
5. розробити інноваційні освітні програми з профорієнтації для здобувачів загальної середньої освіти та їх поетапне впровадження;
6. розробити програми підготовки викладачів з упровадження програм з профорієнтації та кар'єрного супроводу;
7. здійснити підготовку викладачів і кар'єрних консультантів на підприємствах-учасниках для роботи з молоддю шкільного віку;
8. укласти навчально-методичні та інформаційні матеріали про професії, підприємства області та можливості зростання для учнів і кар'єрних гідів;
9. розробити регіональну модель співпраці Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради з підприємствами;
10. створити інтерактивну карту для випускників закладів освіти Дніпропетровської області;
11. здійснити моніторинг ефективності результатів експерименту;
12. узагальнити результати експериментального навчання, коригувати навчально-методичне забезпечення.

Дослідження базується на таких загальнонаукових принципах:

принцип об'єктивності, що полягає у всебічному врахуванні факторів, умов, які забезпечують явище, що досліджується; адекватності підходів і засобів, які дозволяють одержати об'єктивні дані; упередити суб'єктивність, однобічність у доборі та оцінці фактів;

принцип сутнісного аналізу передбачає співвіднесення в явищах загального, одиничного і часткового, що зумовлює рух дослідників від опису явищ до їх пояснення, розкриття суперечливих тенденцій, а далі – до прогнозування розвитку досліджуваних явищ і процесів;

генетичний принцип, що скеровує дослідження на аналіз передумов виникнення проблеми в соціо- і онтогенезі, врахування досвіду, традицій у вітчизняній і зарубіжній освітянській практиці;

принцип індивідуальності потребує повернення освіти не до «людини взагалі», а до конкретної особистості, її індивідуальної своєрідності; принцип емоційно комфортного навчання сприяє творчому самовираженню дитини, реалізації її пізнавального потенціалу;

принцип цілісності, що передбачає створення регіональної мережі «школа і економіка» як складової освітнього простору Дніпропетровщини;

принцип громадянської спрямованості (соціальне партнерство освіти і бізнесу, яке спрямоване на нарощування людського потенціалу держави, підвищення її конкурентоздатності)

Науково-педагогічні принципи, на основі яких здійснюватиметься дослідно-експериментальна робота: *науковості*, який передбачає використання в роботі сучасних досягнень у психології, педагогіці, методиках навчання і виховання; *проблемності* означає, що інформація не подається у готовому вигляді, усвідомлення її, певні висновки, узагальнення сформулюються у процесі проблемно-пошукового діалогу поміж учасниками експерименту.

Теоретико-методологічна основу експерименту становить:

Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р; Концепція розвитку природничо-математичної освіти, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 960-р; Державні стандарти початкової і базової середньої освіти, затверджені постановами Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 та 30 вересня 2020 р. № 898; Положення про науковий лицей, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 438; Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (наказ МОН України № 522 від 07.11.2000 р.; із змін. і доп., внесеними наказом МОНмолодьспорт України № 1352 від 30.11.2012 р., наказом Міністерства освіти і науки України № 380 від 31.03.2015 р.), Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад (наказ МОН України № 114 від 20.02.2002 р.; із змін. і доп., внесеними наказом МОН України № 1054 від 23.11.2009 р.), «Про форсайт соціо-економічного розвитку

України на середньострокову (до 2020 року) і довгострокову (до 2030 року) часових горизонтах (в контексті підготовки людського капіталу) (рішення Колегії Міністерства освіти і науки України від 21.01.2016 року, протокол №1/1-4).

Методологічні підходи: системний, компетентнісний, особистісно орієнтований, рефлексивно-діяльнісний, акмеологічний підходи; акмеологія, що зосереджує увагу на вихованні в особистості прагнення до досягнень, до саморозвитку та самовдосконалення. Андрагогіка, що зосереджує увагу на стимулюванні у дорослих, які навчаються, потреби у професійному розвитку; положення та висновки теорій і концепцій щодо: цілісно-системного (С. Архангельський, В. Афанасьєв, Н. Кузьміна, В. Семиченко) та діяльнісного (Л. Виготський, О. Леонт'єв, С. Рубінштейн, Н. Талізін) підходів до педагогічного стимулювання розвитку особистості; загальних закономірностей розвитку особистості під впливом середовища і виховання (Б. Анан'єв, І. Бех, Л. Виготський, О. Леонт'єв, С. Максименко та ін.); безперервної педагогічної освіти та професійної адаптації педагогічних працівників (В. Бондар, В. Луговий, О. Мороз, Н. Протасова, Р. Хмелюк); детермінації діяльності об'єктивними і суб'єктивними факторами (В. Панок, С. Рубінштейн, А. Брушлінський, Б. Анан'єв, В. М'ясищєв); системно організованої дослідницької діяльності (В. Давидов, В. Крутецький, В. Осинська, В. Паламарчук, В. Хміль та ін.).

Для вирішення завдань експерименту використовуватимуться такі методи

теоретичні: логічний аналіз психолого-педагогічної, методичної та філософської літератури з метою з'ясування специфіки соціального діалогу системи освіти та підприємств;

емпіричні (діагностичні методи – анкетування, бесіда, опитування та інші; обсерваційні методи – спостереження й аналіз продуктів навчально-дослідницької діяльності учнів та вчителів тощо; педагогічний експеримент для перевірки гіпотези дослідження);

статистичні методи використовувалися для перевірки об'єктивності й валідності одержаних результатів.

Основний метод дослідження – комплексний педагогічний експеримент.

База дослідження – Комунальний заклад освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради Дніпропетровської області.

Очікувані наукова новизна і теоретичне значення дослідження полягають у

розробленні критеріїв ефективності механізмів розширення соціального діалогу системи освіти та підприємств Дніпропетровської області;

розробленні програми профорієнтації та кар'єрного супроводу молоді в Дніпропетровській області;

розробленні інноваційних освітніх програм з профорієнтації для здобувачів загальної середньої освіти та їх поетапне впровадження;

розробленні програми підготовки викладачів з упровадження програм з профорієнтації та кар'єрного супроводу;

укладенні навчально-методичних та інформаційних матеріалів про професії, підприємства області;

створенні інтерактивної карти випускника відкритого інформаційно-освітнього простору забезпечення професійної орієнтації та кар'єрного супроводу.

Практичне значення одержаних результатів полягає у впровадженні в практику закладів загальної середньої освіти механізмів розширення соціального діалогу системи освіти та підприємств Дніпропетровської області;

Розробленні і запровадженні програм підготовки викладачів та кар'єрних консультантів у закладах загальної середньої освіти Дніпропетровської області;

Створенні моделей навчально-методичного забезпечення системної профорієнтаційної роботи на базовому та профільному рівнях;

Проведенні апробації механізмів взаємодії освіти та бізнесу в рамках функціонування регіональної мережі «Школа - Економіка».

Вірогідність результатів експерименту забезпечуватиметься: методологічною обґрунтованістю вихідних теоретичних положень; комплексним використанням теоретичних і емпіричних методів, відповідних об'єкту і предмету дослідження; об'єктивністю критеріїв, показників оцінки кількісних та якісних результатів педагогічного експерименту; результатами практичного впровадження основних теоретичних положень наукового дослідження у роботу закладів освіти.

Організаційно-кадрове забезпечення дослідно-експериментальної роботи

Науковий комітет:

Бутурліна Оксана Василівна, завідувач кафедри управління інформаційно-освітніми проектами комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», кандидат філософських наук, доцент;

Лисоколенко Тетяна Володимирівна, доцент кафедри філософії комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», кандидат філософських наук, доцент;

Довгаль Сергій Анатолійович, доцент кафедри управління інформаційно-освітніми проектами комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради», кандидат філософських наук, доцент;

Сергеев Віктор Володимирович, голова Федерації організацій роботодавців Дніпропетровської області, доктор економічних наук.

Керівники закладів освіти-учасників дослідно-експериментальної роботи. Комунальний заклад освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради, директор закладу – Ковальова Тамара Миколаївна.

Організаційна підтримка: дослідно-експериментальна робота здійснюється за підтримки Дніпровської академії неперервної освіти, органів управління освіти і науки районних, міських рад, територіальних громад, центрів професійного розвитку педагогів Дніпропетровської області, Федерації організації роботодавців Дніпропетровської області, Громадської спілки «Центр компетенцій Федерації організації роботодавців Дніпропетровської області» та асоціації роботодавців Німеччини NORDMETALL.

Терміни проведення дослідно-експериментальної роботи:
вересень 2021 року – серпень 2024 року.

Етапи дослідно-експериментальної роботи

I (Організаційно-діагностичний) етап (вересень 2021- серпень 2022 року)

*вивчення досвіду побудови мережі «Школа - Економіка» в Німеччині;
проведення аналізу нормативно-правових документів з проблеми дослідження;*

створення та організація робочої групи вчених і вчителів Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради, які здійснюватимуть науково-методичний супровід експерименту;

розроблення нормативно-правового (локальні нормативно-правові документи на рівні Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради) та навчально-методичного забезпечення дослідно-експериментальної роботи;

розробка методики вивчення стану готовності педагогічного колективу Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради до дослідно-експериментальної роботи та їх обізнаності щодо змісту профорієнтаційної роботи;

розробка методики оцінювання нахилів, інтересів, ставлення до професійного вибору здобувачів освіти Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради;

підписання меморандумів про участь в проекті підприємств області;

укладання договорів про співпрацю між підприємствами та Комунальним закладом освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради;

вивчення методик профорієнтаційної роботи в Німеччині;

створення інтерактивної карти учасників проекту та їх можливостей (екскурсії, практика);

визначення кар'єрних консультантів в Комунальному закладі освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради і підприємствах-учасниках проекту;

розробка програм з профорієнтації школярів 7-11 класів;

розробка навчальної програми підготовки до впровадження програми в 7-11 класах кар'єрних консультантів в школах і підприємствах-учасниках проекту;

Презентація програми і плану впровадження проекту;

Розробка ефективності взаємодії системи освіти та підприємств Дніпропетровської області.

II формувальний етап (вересень 2022 – серпень 2023 року)

внесення коректив до плану впровадження проекту (для учасників експерименту) Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради;

апробація програми з профорієнтації та кар'єрного супроводу в експериментальному навчальному закладі Комунальний заклад освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради ;

апробація навчальних програм з підготовки кар'єрних консультантів; розширення співпраці Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради з підприємствами;

розробка регіональної програми підтримки талановитої молоді підприємствами і компаніями;

проведення інформаційних, наукових, методичних заходів щодо впровадження проекту;

III (узагальнювальний) етап (вересень 2023 – серпень 2024)

підведення підсумків апробації програм для учнів 8-11-х класів, внесення змін (за потреби) Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради ;

підведення підсумків апробації програм з підготовки кар'єрних консультантів, внесення змін (за потреби) Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради;

створення дорожньої карти впровадження системи співпраці зі школами для малого і середнього бізнесу;

масштабування і презентація накопиченого досвіду на рівні регіону і України;

створення і публікація підсумків проекту;

створення навчальних та методичних матеріалів для шкіл.

Очікувані результати

№ п/п	Очікуваний результат	Документ
1.	Критерії підвищення ефективності механізмів розширення соціального партнерства та соціального діалогу Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради та підприємств Дніпропетровської області	Методичні рекомендації
2.	Програма профорієнтації та кар'єрного супроводу молоді Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради в Дніпропетровській області	Методичні рекомендації

3.	Розроблення навчальних програм для учнів 8-11 класів Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради	Навчальні програми
4.	Розроблення програм з підготовки шкільних кар'єрних консультантів та гідів у Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради	Навчальні програми
5.	Укладення навчально-методичних та інформаційних матеріалів про професії, підприємства області Комунального закладу освіти «Спеціалізована школа №67 еколого-економічного профілю» Дніпровської міської ради	Інформаційні буклети
6.	Створення інтерактивної карти випускника	Веб документ

Матеріально-технічне, фінансове забезпечення дослідно-експериментальної роботи

Реалізація експерименту не потребує додаткового фінансування з місцевого бюджету. Для виконання завдань дослідження може залучатися технічна та фінансова допомога з незаборонених законодавством джерел.